

Sukurk man tyrą širdį, Dieve, ir atnaujink manyje ištikimą dvasią /Ps 51, 1/

2015 m. balandis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 4 (153)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

O Dvasia Viešpaties, nuženk, savijų sielose gyvenk, pripilk malonių iš Dangaus...

Galingai protą mūs apšviesk ir širdis meile vis gaivink, vesk mus tvirtai tiesos keliu, padėk išvengt skaudžių klaidų...

Iš L. Paškevičiaus „VENI CREATOR SPIRITUS“:

BAŽNYČIOS GIMTADIENIS

Pamokslų pagrindas eilutės iš Laiško romiečiams 8,1-2.10-11 ir Evangelijos pagal Joną 14, 23-27

Mieli krikščionys, mieli broliai ir sesės Kristuje!

Per Sekmines mes švenčiame išskirtinę šventę – minime Bažnyčios gimtadienį!

Kiekvienas mes švenčiame savo gimtadienius – ir norime būti šios šventės svarbiausieji. Daug ruošiamės, kviečiamės gimines, draugus ir pažįstamus, atiduodame labai daug jėgų tam, ir kartais po švenčių ar gimtadienių esame labai pavargę, išsekę..., tokie – tik mūsų gimtadieniai...

Tačiau šiandien – Sekminės! Šiandien kitoks gimtadienis, šiandien – Bažnyčios gimtadienis! Ir šią šventę mums paruošė pats Viešpats, per patį žydėjimą sodų...

Tikriausiai visi puikiai prisimename, kad Sekminių dieną ant mokinių nusileido Viešpaties siūstas Globėjas arba Globėja – Šventoji Dvasia. Tai istorija, graži, nuostabi, pamokanti, vertinga.

O Sekminės – tai to nuostabaus įvykio minėjimas, diena, kai mokiniams atėjo supratimas apie jų tikslus – skelbti Gerąją Naujieną, mokyti kitus, nes patys buvo Dvasios pamokyti ir be perstojo mokomi. Būtent Šventoji Dvasia yra ir mūsų tobuliausiaji mokytoja. Ir tai svarbiausia, kad tas senas, istorinis įvykis liečia ir mus, nes Šventosios Dvasios veikimas tęsiasi be paliovos, vyksta ir dabar!

Dangiškasis Tėvas atsiuntė Mokytoją, Globėją ir Guodėją, Tėvas atsiuntė Šventąją Dvasią.

Ji, Šventoji Dvasia, su mumis liko kaip Mokytoja ir Gelbėtoja,

kuri mums suteikia jėgų, mus moko ir guodžia. Ji kaip oras, šviesa mūsų nuodėmingame pasaulyje.

Dievas Tėvas atsiuntė savo mokiniams ir mums visiems Šventąją Dvasią mus pamokyti, kad suprastume Dievo norus, Jo teisumą, kad teisingai vykdytume Jo valią. Šventajame Rašte Viešpats tikintiesiems nurodė tris pagrindinius reikalavimus, kad Biblija – Dievo Žodis yra *tikras, neiškreiptas ir teisingas*. Ir tokia yra visa Biblija. Mes galime puikiai žinoti Biblijos istorijas – Senąjį ir Naująjį Testamentus, visas ar beveik visas Šventraščio istorijas, tačiau be Šventosios Dvasios veikimo – tai tik istorinis romanai, detektyvas ar filosofinė knyga, o dažniausiai – nesuprantami filosofiniai teiginiai. Tačiau Dvasios veikiami mes galime Dievo Žodyje – Biblijoje atrasti išgelbėjimo šaltinį, gyvybę teikiančios Dvasios įstatymą, kurį galime įvykdyti! Dvasios veikiami juk pasikeičiame – labai kardinaliai pasikeičiame. O tiksliau – esame Dvasios pakeičiami.

Šventasis Raštas sako, kad „... *nebėra pasmerkimo tiems, kurie yra Kristuje Jėzuje...*“ /Rom 8,1/, tiems, kuriuos Dvasia perkeitė, išgydė, atnaujino, atvertė!

Mes, nuodėmingi žmonės, turime kūną, tiesa, Dievo duotą – marų dėl nuodėmės. Apaštalas Paulius irgi taip aiškina. Viešpats suteikė ir Dvasią – nemarią, t.y. nemirtingą, gyvą dėl teisumo. *Jei jumyse gyvena Dvasia To, kuris Jėzų prikėlė iš numirusių, tai Jis – prikėlęs iš numirusių Kris-*

ty – atgaivins ir jūsų mirtingus kūnus savo Dvasia, gyvenančia jumyse. Aprengė mus savimi.

Taigi akivaizdu, kokia svarbi kiekvienam krikščioniui yra Šventosios Dvasios pažadinta Bažnyčia – gal tiksliau pagimdyta, kurios gimtadienį šiandien švenčiame.

Būtent Šventosios Dvasios išsiliejimas ant mokinių, šis momentas yra laikomas Bažnyčios gimimu. Nors Šventoji Dvasia buvo ir anksčiau, bet būtent tą dieną mokiniams atsivėrė akys, jie suprato, patikėjo ir pajuto Dvasios veikimą, efektyvų ir tikrą mokymą.

Šventoji Dvasia yra vienas iš būtinų Bažnyčios, kaip Dievo surinkimo, dvasinių sąlygų. Dvasia primena, kas Ją, kad neliktume našlaičiai, siuntė. Dvasia rodo į Viešpatį Jėzų Kristų – į mūsų tikėjimo pagrindą. Dabartinėse įvairiose krikščioniškose Bažnyčiose ši sąlyga ne visada išpildoma. Dažnai akcentuojami kūniški, jusliniai dalykai arba, dar dažniau, tik administraciniai, kultūriniai ir istoriniai. Nebelieka Dvasios vaidmens, nebelieka Jos perduodamo Kristaus mokymo, nebelieka Dievo Žodžio, nebelieka Meilės nei Dievui, nei artimui...

Tikiu, kad netapsime tokia administracine, istorine ar kultūrine organizacija, bet augsime Kristuje, Šventoje Dvasioje kaip gyva, Dvasios pripildyta Bažnyčia – Dievą mylinčiųjų surinkimas, Šventosios Dvasios atgimdytųjų, tikinčiųjų, Evangelijos skelbėjų ir liudytojų šeima. Amen.

Kun. Raimondas Stankevičius

Europos Tarybos komisijos biure – pirmas lietuvis

Europos Tarybos komisija prieš rasizmą ir netoleranciją (angl. ECRI) Strasbūre, Prancūzijoje savo biuro nariu pirmą kartą išrinko lietuvį – VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekaną, politologą, profesorių ŠARŪNĄ LIEKĮ, kuris iki šiol komisijoje dirbo šalies nepriklausomu ekspertu.

2002 m. Lietuvos atstovas pradėjo dirbti ECRI komisijoje nepriklausomu pamaininiu ekspertu, o nuo 2013 m. buvo paskirtas pagrindiniu. Kartu su kitais nariais prof. dr. Š. Liekis rengia ataskaitas apie Europos Tarybos narių kovą su rasizmu ir netolerancija. Pasak jo, dauguma komisijos narių yra senbuviai, didžiulę patirtį sukaupę savo sričių ekspertai. Lietuvis yra vienas jauniausių ECRI narių.

Galima sukelti konfliktą

Nuodugnai išanalizavę rasizmo ir netolerancijos situaciją konkrečioje šalyje, surengę vizitus valstybės institucijose, ECRI ekspertai parengia ataskaitą su savo rekomendacijomis, iš kurių bent dvi vietas valdžia privalo įvykdyti. Todėl ekspertų kompetencija labai svarbi – pateikus netinkamą rekomendaciją, pavyzdžiui, pareikalavus finansinių bėdų turinčios Graikijos kažkam išleisti daug lėšų, galima sukelti rimtą konfliktą.

Šių metų kovo pabaigoje profesorius Šarūnas Liekis buvo išrinktas į ECRI komisijos biurą – tai jos valdantysis organas, formuojantis institucijos politiką, sprendžiantis, kurias veiklas laikyti prioritetinėmis.

„Tai itin didelė atsakomybė, ypač reaguojant į ypatingus atvejus, pavyzdžiui, Ukrainoje. Pernai reikėjo priimti sprendimą dėl jos tikrinimo, nes paskutinį kartą tai buvo daryta 2011-aisiais. Bet dabar padėtis Ukrainoje sudėtinga, ten negali naudoti tų pačių metodų, kaip stabiliose valstybėse“, – paaiškino prof. Š. Liekis.

Linkėjimas Lietuvai – nemąstyti provincialiai

Šarūnas Liekis pabrėžia, kad darbas vyksta produktyviausiai, kai

Prof. dr. Šarūnas Liekis yra Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas ir fakulteto tarybos narys, Politologijos katedros profesorius, Senato narys.

valstybė prisiima savo problemas, nekaltina nieko šmeižtu ar neįvertinimu, džiaugiasi, kad jai siūloma pagalba. Pavyzdžiui, daug šalių prisideda prie papildomų ECRI komisijos veiklų, kad būtų atidžiai iširtos visuomenės problemos jų viduje – ten valdžia supranta, kad jei tektų viską spręsti savarankiškai, reikėtų išleisti žymiai daugiau lėšų.

„Lietuvai linkėčiau orientotis į dialogą su Europos Taryba, matyti save kitų valstybių kontekste, nemąstyti provincialiai, lyg jos problemos svarbiausios. Ir mažiau gėdos jausmo – problemų turi visi. Bandykime tvarkytis, ECRI tam ir yra – ekspertų kompetencija labai aukšta, atskirų valstybių statistiniam tarnautojui dar augti ir augti iki jų lygmens. Jų tikslas – užtikrinti žmogaus teisių laikymosi standartus. O konfrontacinė laikysena niekur neveda, nes tuomet komisija yra linkusi taikyti griežtesnes sankcijas“, – sako politologas.

Lietuvos Biblijos draugijos visuotinis susirinkimas

Kovo 21 d. įvyko Lietuvos Biblijos draugijos narių visuotinis susirinkimas

Lietuvos Biblijos draugijos, įsteigtos 1992 metais, viena iš devynių krikščionių Bažnyčių steigėjų yra Lietuvos Reformatų Bažnyčia. Šių metų susirinkime Reformatų Bažnyčiai atstovavo Vilniaus ev. reformatų parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, kurt. dr. Renata Bareikienė, LBD direktorių tarybos narė nuo 1992 metų, parapijietės Genovaitė Mikalajūnienė bei Danutė Kavaliauskienė.

Kovo 21 d. vykusiam visuotiniame susirinkime Lietuvos Biblijos draugiją sveikino svečias iš Jungtinių Biblijos draugijų – Biblijos vertimų departamento vadovas Alexanderis Schweitzeris. Jis pasidalijo mintimis, kaip svarbu žmogui turėti Šv. Rašto vertimą gimtąja kalba. Kaip visada, renginys prasidėjo malda ir trumpu sakralinės muzikos koncertėliu. Šį kartą giedojo Ortodoksų bažnyčios giedotojų grupė, kurioje gieda ir LBD tarybos narys, šios bažnyčios kunigas tėvas Vitalijus Mockus.

2014 metų veiklos ataskaitą pateikė LBD direktorė Vilhelmina Kalinauskienė. 2014 metai Biblijos draugijai buvo tikrai vaisingi, išleista nemažai naujų leidinių. LBD ne tik leidžia bei platina Biblijas lietuvių, rusų kalbomis, bet ir organizuoja renginius, konkursus moksleiviams. 2014 metais įvyko trečiasis konkursas moksleiviams „Pažink Šventąjį Raštą. Gyvieji Biblijos paveikslai“. Taip kviečiami vaikai burtis bendram siekiui kūrybingai ir įdomiai atskleisti Šventojo Rašto išmintį ir grožį.

Pirmą kartą Lietuvoje išleista ▶

Vilniaus parapijos sesija

2015 m. balandžio 12 d. po pamaldų įvyko Vilniaus ev. reformatų parapijos sesija. Išrinkus sesijos posėdžio pirmininkaujantį – kun. Raimondą Stankevičių, sekretore – Vitą Ickę, balsų skaičiavimo komisiją (pirmininkas Giedrius Vaitiekūnas, nariai Nerijus Krikščikas, Viktorija Liauškaitė), sesija pradėjo darbą.

Vilniaus ev. reformatų parapijos pirmininkui nedalyvaujant susirinkime parapijos tarybos ataskaitą perskaitė pirmininko pavaduotoja Danguolė Juršienė, detaliai papasakojusi, kokios veiklos kryptys buvo prioritetingos ataskaitiniu laikotarpiu, pareiškė padėkas dvasininkams – kunigams T. Šernui ir R. Stankevičiui, lektoriui V. Ickui ir parapijiečiams, daugiausiai prisidėjusiems, kad pamaldos vyktų laiku ir tinkamai, skambėtų vargonų muzika, vyktų gyvas, darnus gyvenimas.

Vilniaus parapijos klebonas kun. R. Stankevičius pateikė ataskaitą apie dvasinę tarnystę: papasakojo apie atgijusias Biblijos studijas, sekmadieninės mokyklėlės veiklą. Praėjusiais metais buvo pakrikštyti

septyni vaikai, krikščionio tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino keturi asmenys, sutuoktos dvi poros, palaidoti keturi parapijiečiai. Parapijos klebonas atsakė į parapijiečių užduotus klausimus apie Krikščioniško darželio veiklą, parapijoje vykdomus projektus ir kitus paklausimus.

2014 metų parapijos finansinę ataskaitą pristatė buhalterė Laima Krikščikienė ir atsakė į parapijiečių užduotus klausimus dėl galimai likusios skolos Kėdainių parapijai bei kitus klausimus.

Revizijos komisijos ataskaitą perskaitė narė Ingrida Ramšienė, patvirtindama, kad komisija pastabų dėl finansų tvarkymo neturi.

Sesija balsavimu turėjo apsvarstyti ir nuspręsti, ką deleguos nuo Vilniaus parapijos į eilinį Sinodą 2015 m. birželio 20–21 d. Biržuose. Rinkimuose daugiausia balsų surinko pirmininko pavaduotoja Danguolė Juršienė ir Nerijus Krikščikas, kurie ir atstovaus Vilniaus parapijai Sinode. Jiems dėl nenumatytų priežasčių negalint vykti, dalyvautų kanclerė Vita Ickė ar kuratorius Giedrius Vaitiekūnas.

Sesija pritarė siūlymui įsteigti parapijos ūkvedžio (ekonomo) pareigybę ir nutarė ieškoti galimų kandidatų.

Parapijos seniūnų taryba savo posėdyje buvo nutarusi siūlyti sesijai rekomenduoti į Sinodo kuratorius Vilniaus ev. reformatų parapijos narį Nerijų Krikščiką. Parapija su džiaugsmu pritarė Nerijaus Krikščiko kandidatūrai į Sinodo kuratorius.

Į sesijos darbotvarkę buvo įtrauktas visiems labai aktualus klausimas dėl Vilniaus bažnyčios šildymo. Galimus variantus pristatė Nerijus Krikščikas, pateikė informaciją, kas padaryta, kad būtų gautas finansavimas šildymo įrengimui, atsakė į parapijiečių klausimus. Apie dabartinę padėtį, susijusią su teisiniais procesais, kokios galimos perspektyvos ir pasekmės, informavo kun. Raimondas Stankevičius. Parapijos sesijoje apsilankė ir jos pabaigoje žodį tarė vienas iš pirmųjų Vilniaus parapijoje tarnavusių dvasininkų – Julius Norvila. Sesija baigta Dievo Žodžiu ir malda.

„V.r.ž.“ inf.

- ▶ išskirtinio dizaino Biblija, skirta šiuolaikinei moteriai – atsižvelgiant į jos gyvenimo džiaugsmą, išlavintą skonį, puoselėjamą šeimos židinį: šviesiais, drobiniais viršeliais, rausvos spalvos tekstu, su apmąstymus skatinančiomis sentencijomis, knygų ištraukomis bei fotografijomis, antrame viršelyje yra kišenaitė įsidėti iškvėpintai nosinaitei ar kitam širdžiai brangiam daikteliui. Ši Biblija gali būti išskirtinė dovana Mamai, Žmonai, Seseriai...

LBD leidžia išmanias Biblijos istorijų knygeles net darželinukams (japonų projektas), kai pridėjus į rašiklį panašią priemonę prie puslapio numerio pasigirsta garsiai vaikui skaitoma Biblijos istorija.

Biblijos draugijos direktorė pasidžiaugė, kad padarytas patalpų remontas, kad pavyko išbristi iš skolų.

Jaunų, gabių, užsienyje apgynusių teologijos mokslų disertacijas mokslininkų grupė, kurioje dirba ir LBD direktorių tarybos narė dr.

Ingrida Gudauskienė, išsikėlė labai ambicingą uždavinį – parengti naują Biblijos vertimą iš originalo kalbų.

Tai bus svarbiausias Lietuvos Biblijos draugijos ateinančių metų darbas.

Kurt. dr. Renata Bareikienė

Vilniaus reformatų bažnyčios sukaktys

Vilniaus ev. reformatų parapijai šių metų **balandžio 21-oji** – išskirtinė diena. Sukako 185 metai, kai (1830) buvo padėtas kertinis Vilniaus reformatų bažnyčios akmuo, pažymintis statybos pradžią. **Liepos 21 d.** sukanka 180 metų, kai (1835) buvo pašventinta naujai pastatyta Vilniaus ev. reformatų bažnyčia. Statybos iniciatorius – rusų kariuomenės majoras, Vilniaus Sinodo kuratorius Pavelas Strijenskis. Apie jo vargus, renkant lėšas bažnyčios naujo pastato statybai, išsamiai rašyta mūsų „Vilniaus reformatų žiniose“ 2000 metų balandį (Nr.3/15). Skaitytojų atminčiai atgaivinti ir pateikiamas prieš penkiolika metų rašytas straipsnis.

Dabartinės Vilniaus ev. reformatų bažnyčios statybos iniciatorius buvo rusų kariuomenės majoras Pavelas Strijenskis. 1821 metų Sinode Kopyliuje jis pasiūlė perstatyti į bažnyčią vieną iš turimų klebonijų arba pradėti statyti naują mūrinį bažnyčios pastatą, nes senasis, 1685 m. statytas medinis, vos besilaikė. Sinodas nutarė statyti naują bažnyčią, o rūpestį, surenkant reikiamas lėšas, pavedė sumanytojui P. Strijenskiui. Nors ir būdamas garbaus amžiaus, žinodamas anų laikų susisiekiimo sunkumus, darbštusis kuratorius stvėrėsi darbo – rinkti aukas bažnyčios statybai: jis keliavo po visą kraštą ir kaimyninį Pabaltijį, neapsiribodamas vien tomis sritimis, kur veikė „Lietuvos Vienata“ (*Unitas Lithuaniae*). Aplankė ir kaimyninę Kurliandiją (Kuršo guberniją – „V.r.ž.“ past.) bei Inflantus (buv. Livonijos kunigaikštystę – „V.r.ž.“ past.), buvo Mintaujoje, Rygoje ir Dorpate (dabar Tartu). Nors šios jo kelionės nedavė pageidaujamų vaisių, jis nenuleido rankų ir nenustojo vilties surinkti reikiamų lėšų.

1823 metais Strijenskis buvo išrinktas Sinodo direktoriumi ir nedelsdamas pradėjo rengtis statybai: parinko bažnyčiai vietą, pasamdė architektą, pradėjo rengti planus, paskelbė varžytines medžiagoms pirkti ir šiems reikalams skyrė surinktų lėšų dalį. Strijenskis samprotavo, kad, pradėjus statybą, tai bus paraginimas prisidėti didesnėmis aukomis prie tokio kilnaus tikslo. Sinodas pavedė Strijenskiui gauti iš caro valdžios leidimą lėšų rinkimui po visą Rusijos imperiją. Buvo sudarytas bažnyčios statybos komitetas, kuriam vadovavo buvęs Rusijos kariuomenės majoras, Sinodo prezidentas Steponas Kedrovskis ir Vilniaus superintendentas kun. Rapolas Daunoras. Sinodo metu buvo užsakyta knyga aukoms rinkti, parašytas „rinkliavos įrankis“ – atsi-

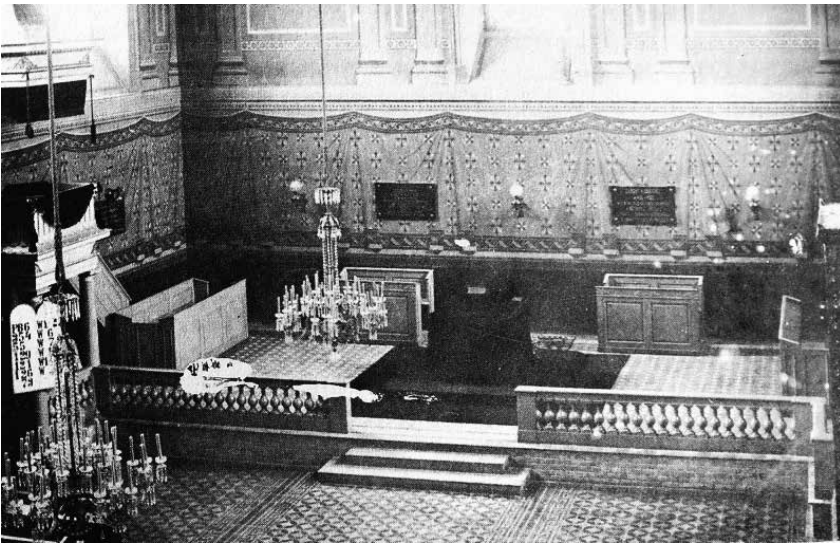
Vilniaus Reformatų bažnyčia apie 1925–1939 m.

šaukimas penkiomis kalbomis: rusų, lenkų, prancūzų, vokiečių ir anglų. Po juo pasirašė visi Sinodo dalyviai, patvirtino antspaudu.

1825 metais vyriausiasis aukų rinkėjas P. Strijenskis sugalvojo ir užsakė knygutes „Rinkliavos knygelė Vilniaus ev. reformatų bažnyčios statybai“. Gvardijos pulkininko Mačiulskio surinktų aukų knygutė prieš Antrąjį pasaulinį karą dar buvo išlikusi Sinodo archyve tarp kitų bažnyčios statybos dokumentų. Ji patvirtinta ministro grafo Grabovskio. Ministro Grabovskio protekciją ir gvardijos pulkininko Mačiulskio sumanumo dėka ta knygute surinkta 2000 rublių iš aukštų valdininkų ir kitų asmenų, laikinai ar nuolat gyvenusių Petra-pilyje. Tarp knygutėje pažymėtų aukotojų buvo: Rusijos imperatorius Aleksandras I – 5000 rublių, caro motina ir caro žmona – po 500 rublių, didieji kunigaikščiai Nikolajus ir Michailas savo ir žmonų vardu – po 300 rublių, Veimaro Saksonijos didysis hercogas – 100 rublių, Jo karališkoji aukštybė Viurtembergo hercogas Aleksandras – 150 rublių, nuo seniai gerų santykių su Olandija dėka jos karalius dovanavo šimtą aukso dukatų

(apie 2000 tarpukario Lietuvos litų).

Bažnyčios projektui parengti ir jo įgyvendinimo priežiūrai buvo pakviestas Vilniaus universiteto architektūros katedros vadovas prof. Karolis Podčasinskis (1790–1860). Jo jau buvo suprojektuota Jašiūnų dvaro rūmai, Šv. Jonų bažnyčios priestatai, Vilniaus universiteto anatomikumas ir bibliotekos salė (dabar Aula). Podčasinskio pavaduotoju statybos reikalams buvo pakviestas gubernijos architektas Karolis Gregotovičius (1799–1848). 1829 metais K. Podčasinskis parengė bendrą projektą, o 1934 m. baigė projektuoti vidaus įrangą. Bažnyčia buvo statoma 1830–1835 metais. K. Podčasinskio pakviestas ir, manoma, pagal jo paties piešinį, prof. Kazimieras Jelskis (1782–1867) frontono timpane sukūrė stiuko hor-eljefą – skulptūrinę grupę „Kristus kalba miniai“ (Kalno pamokslas). 1837 metais ant bažnyčios stogo iš šonų buvo užkeltos dviejų angelų, centre – Kristaus figūra su indu rankose. Virš portalo buvo užrašas lenkų kalba „DAJCIE CZEŚĆ PANU“ – reformatų obalsis „Soli Deo gloria“ (Vienam Dievui garbė).

Dar nesant projekto, 1828 m. buvo pradėti pirkti akmenys, kalkės, mediena pamatams, kurios didelę dalį pristatė iš savo miškų didikas Adomas Tiškevičius. 1830 metais pradėta kasti žemė pamatams.

1830 m. balandžio 21 d. iškilmingai buvo padėtas kertinis akmuo, simbolizuojantis statybos pradžią, po juo – cinko dėžutė su fundatorių pavardėmis ir, kad geriau sektųsi statyba bei ilgai stovėtų statinys, – medaliai ir monetos. Dokumente, įdėtame į dėžutę, buvo įrašyti viltingi žodžiai, kad iškilusi šventovė tarnautų *...senam ir visapusiškai garsiam Vilniaus miestui papuošti.*

Tais pat metais mūrijami pamatai. Šiems darbams vadovavo mūrininkas Jurgis Urbonavičius. Perkamos plytos ir kalkės piliastrams ir išorės kolonomis bei pilioriams viduje. Visas kruopščiai užfiksuota bažnyčios išlaidų knygoje.

Dėl 1831 metų sukilimo bažnyčios statybos darbai buvo pristabdyti. 1832 metais Juozas Skalskis pagamina metalinius kronšteinus, 10 modelių karnizams ir 12 apskritimų kolonomis – stalius M. Miuleris. Tais pat metais uždengiamas skarda stogas. Šį darbą atliko I. Žakovičius. Taip pat daromos didžiosios

ir mažosios durys bei langų rėmai. Rozetes ant didžiųjų bažnyčios durų padarė lipdybos meistras Frančeskas Andriollis. Jo papuošti ir 8 kolonų bei 6 piliastų kapiteliai, padarytos gipsatūros prie bažnyčios paradinių durų.

Įdomumo dėlei, iki 1833 m. pabaigos bažnyčios statybai buvo išleista 10,6 tūkst. sidabro rublių. 1835 metais vietoj įprastų skliautų bažnyčios lubos buvo išklotos šešiakampėmis medinėmis plokštėmis – skydais, panašiai kaip buvo išpuošta Žygimanto koplyčia Vavelio rūmuose, Krokuvoje. Šiuos darbus atliko stalius M. Vasiliauskas. Kesonus ir rozetes ištapė dailininkas Antanas Jankevičius.

1835 m. liepos 21 d. įvyko iškilmingos Vilniaus reformatų bažnyčios pašventinimo pamaldos.

Memorialinės lentos

1835 metais bažnyčios sienose buvo įmūrytos memorialinės lentos Lietuvos reformatų bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* brangiems žmonėms atminti.

Ant priešakinės sienos kairėje Dievo stalo pusėje kunigaikščiui **Mikalojui Radvilai Juodajam** (1515–1565) – Reformatų Bažnyčios Lietuvoje įkūrėjui, puoselėtoji, rėmėjui.

Iš kitos Dievo stalo pusės superintendentui **kun. Jonui Laskiui** (1499–1560) – Mikalojaus Radvilos Juodojo pakviestam iš Lenkijos suvienyti Reformacijos jėgas ir įkurti tautinę Bažnyčią Jono Kalvino mokslo pagrindu.

Mikalojui Rėjui iš Naglovicų (1505–1569) – tautinės lenkų literatūros kūrėjui, Reformacijos šalininkui, įžymiam rašytojui, humanistui, autoriui pamokslų rinkinio „Postylla“, kurį 1594 m. išvertė į lietuvių kalbą ir išleido Jokūbas Morkūnas, pirmam į lenkų kalbą vertėjui proza „Dovydo psalmių“ (Iš šio vertimo XVI–XVII a. buvo verčiamos psalmės į lietuvių kalbą.) Memorialinę lentą Mikalojui Rėjui 1993 m. atsitiktinai Šv. Jonų bažnyčios pagalbines patalpose buvo radęs kurt. Donatas Balčiauskas.

Andriejui Volanui (Andreas Volanus) (apie 1530–1610) – įžymiausiam Lietuvos reformatų ideologui, rašytojui, publicistui, savo veikaluose nuosekliai išdėsčiusiam sociologines Kalvino Reformacijos krypties pažiūras.

Simonui Konarskiui (1808–1839) – 1831 metų Lietuvos-Lenkijos sukilimo vienas iš vadų, nenuilstamai kovojusiam už laisvę, lygybę, nepriklausomybę, už ką caro valdžios buvo sušaudytas. Į mirties vietą jį lydėjo, nepaisydamas pasekmių, Vilniaus reformatų bažnyčios kunigas – superintendentas Steponas Lipinskis.

Majorui, kuratoriui Pavelui Strijenskiui – Vilniaus reformatų bažnyčios statybos iniciatoriui, lėšų rinkėjui atminimo lenta su užrašu aukso raidėmis Vilniaus Sinodo nutarimu kaip padėkos ženklas buvo įmūryta bažnyčios sienoje 1836 m. – jam dar gyvam esant.

Perspausdinta iš „Vilniaus reformatų žinios“ 2000 m. balandis, Nr. 3(15).

Dar šiek tiek istorinių duomenų: Naujojo Vilniaus ev. reformatų bažnyčios pastato statyba truko 5 metus ir 3 mėnesius. **Prieš 180 metų liepos 21 d.** devintą pagal skaičių šeštoje vietoje Vilniaus reformatų bažnyčią pašventino gen. superintendentas kun. Aleksandras Aniševiskis, dalyvaujant Vilniaus distrikto superintendentui kun. Rapolui Daunorui bei parapijos kun. Steponui Lipinskiui. **1953 m.** Vilniaus reformatų parapija, didelei daliai tikinčiųjų lenkų repatrijavus į Lenkiją, o atsikėlusiams į Vilnių lietuviams reformatams neleisus registruoti bendruomenės, Vilniaus reformatų parapija nustojo egzistavusi, bažnyčia buvo uždaryta. **1957–1958 m.** pastatas buvo perdarytas į kino teatrą. Dokumentinius filmus rodantis kino teatras „Kronika“ sulaukė nepriklausomybės laikų. **1989 m. birželio 14 d.** buvo įregistruota Vilniaus ev. reformatų bendruomenė. **1990 m.** susigrąžintas bažnyčios pastatas ir tų metų **sausio 14 d.** atgautoje bažnyčioje įvyko pirmos pamaldos, kurias laikė neseniai ordinuotas jaunas diakonas, kaunietis Julius Norvila, giedotoj vargonininko Edmundo Meškausko suburtas choras. „V.r.ž.“inf.

Muzikos sandraugai – 20 metų!

1995 metų kovo 25 dieną įkurta Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandrauga (toliau LEBMS) siekia ekumenijos evangeliškos bažnytinės muzikos plotmėje. Iniciatorius – kantorius iš Vokietijos Pfalzo žemės Friederis Gutowskis, kuris 1994–1996 m. Nidoje organizavo tarptautinius ekumeninius giedojimo ir vargonavimo seminarus. Būtent šiuose seminaruose ir gimė idėja įkurti Lietuvoje bažnytinės muzikos sandraugą, kuri čia organizuotų ir propaguotų bažnytinius muzikinius renginius.

Pirmuoju sandraugos valdybos pirmininku buvo išrinktas Klaipėdos universiteto Menų fakulteto chorvedybos katedros docentas Bronislovas Skirsgilas. Po jo nuo 1998 metų kovo iki 2000-ųjų lapkričio LEBMS vadovavo J. Gruodžio konservatorijos fortepijono dėstytoja, Kauno ev. liuteronų bažnyčios vargonininkė ir choro vadovė Virginija Daugirdienė. Beveik penkiolika metų šią muzikos sandraugą nelengvu keliu veda Laura Matuzaitė-Kairienė, vargonininkė, muzikologė, bažnytinės muzikos žinovė, nenuilstama kasmetinių evangelišku Bažnyčių *Giesmių švenčių* suaugusiesiems, *Giesmių giesmelių* vaikams kaskart vis kitoje evangelikų parapijoje organizatorė.

Sandraugos pastangomis išleistas pirmasis po 400 metų, po Martyno Mažvydo pirmojo giesmyno, liuteronų giesmynas su natomis *Krikščio-*

niškos giesmės, Choralų knyga, skirta vargonininkams, kasmet leidžiami *Gaidų sąsiuviniai chorams, Choralų knyga pučiamiesiems instrumentams*. Svarbų vaidmenį, siekdama pakelti giedojimo lygį parapijose, sandraugos valdyba atlieka rengdama kasmetinius chorinio giedojimo ir vargonavimo seminarus, kviesdama jiems vadovauti įžymiausius Vokietijos chorvedžius, muzikantus. LEBMS nariai siunčiami į kvalifikacijos kėlimo seminarus užsienio šalyse, palaikomi ryšiai su bažnytinėmis ir muzikinėmis užsienio organizacijomis.

LEBMS pirmininkė Laura Matuzaitė-Kairienė padeda parapijoms surasti Vokietijoje ar kitose šalyse nebenaudojamus, išmontuojamus vargonus ir juos atsivežti bei sumontuoti Lietuvoje atsigaunančiose po sovietmečio bažnyčiose.

Laura Matuzaitė-Kairienė

2015 metų vaikų ir jaunimo *Giesmių giesmelės* organizavimą (gegužės 9 d.) prisiėmė šiais metais 130 metų pastatymo ir pašventinimo jubiliejų švenčianti Batakių bažnyčia, o *Giesmių šventė* (birželio 13 d.) nusikels į Žemaitijos kraštą – Kelmę.

„V.r.ž.“ inf.

Kelmės bažnyčia

Kelmės bažnyčios istorija

2015 metų tradicinė Lietuvos evangelišku bažnytinių chorų ir ansamblių Giesmių šventė LELB Konsistorijos ir LEBMS sprendimu vyks birželio 13 dieną Kelmėje. Skaitytojams pateikiame trumpą Kelmės bažnyčios istoriją.

Išlikę istoriniai šaltiniai rodo, kad nuo XVI a. pradžios Kelmė buvo Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės dvaras su dideliais žemės plotais ir priklausė Žemaitijos sričiai. 1591 m. Kelmės dvarą su to paties vardo miesteliu, kuris tada turėjo tik vieną gatvę, iš jo savininkų kunigaikščių Somereckių nupirko Šiaulių vietininkas reformatas Jonas Gruževskis ir nuo to laiko daugiau kaip tris šimtmečius jis išbuvo Gruževskių dinastijos nuosavybe. Didikai Gruževskiai Kelmėje įkūrė reformatų parapiją ir prie bažnyčios 1601 m.* pastatė mokyklą. J. Gruževskis įpareigojo visus 8–15 metų vaikus leisti į mokyklą.

Po 1751 m. gaisro, 1767 m. bažnyčią atstatė ir ją globojo gen. Jurgis Gruževskis ir įtaisė joje gerus vargonus. Trūksta žinių apie kunigus, tuo metu aptarnavusius Kelmės ev. reformatų parapiją. Tik vieną jų, Samuelį Bernackį, mini Elzner savo 1754 m. veikale „*Polonia Reformata*“.

Plintant protestantizmui Romos katalikų Bažnyčios sąskaiton, Kelmės katalikų parapija, gavusi proga arčiau susipažinti su protestantizmo sąžinės laisvės idėjomis, neteko didžiausios dalies savo parapijiečių kartu su jos klebonu Ben. Kotarskiu priėmusiu reformatų tikėjimą. Katalikų parapijos bažnyčia iki 1569 m. stovėjo uždaryta, kol pagaliau reformatai pradėjo joje laikyti savo pamaldas.

Žemaičių kapitulos kan. Jonas Kazakevičius „labai aršus eretikų priešas“ ir „schizmatikų rykštė“ (L.E.) pareikalavo iš protestantų grąžinti Kelmės katalikų bažnyčią, į kurią jis buvo paskirtas. Protestantams nepatenkinus jo reikalavimo, 1606 m. užvedė Raseinių teisme bylą, kurią pralaimėjo. Vėliau ta byla buvo perkelta į Vilniaus tribu-

nolą, kurio sprendimu bažnyčia buvo grąžinta likusiems Kelmės katalikų parapijos nariams. 1622 m. Jurgis Gruževskis pastatė reformatams naują mūrinę bažnyčią.

Jau anksti Kelmės dvaras buvo pažįstamas savo retais gamtovaizdžiais, puošniais dvaro rūmais ir arkinio stiliaus dvaro vartais. Ne vienas gamtos mylėtojas jį buvo lankęs ir su jo istorija susipažinęs. Tačiau didikų Gruževskių laikais Kelmė išsivystė ir į pirmą dvasinės kultūros centrą šiame krašte. Nauji dvaro savininkai čia buvo sutelkę nemažą kultūrinių turtų. Be numizmatikos ir gausaus medalių ir įvairių pažymėjimo ženklų rinkinio, antrame dvaro vartų pastato aukšte buvo patalpinta 5000 tomų retų knygų biblioteka, kurių vieną, labai retą Londone spausdintą Chilinskio lietuvišką Bibliją 1805 m. Gruževskiai padovanojo Vilniaus universitetui. Dvare buvo saugomi ir Lietuvos Reformacijos dokumentai bei Žemaitijos ev. reformatų ir ev. liuteronų bažnyčių istoriniai archyvai. Kelmėje buvo taip pat ir reformatų bažnyčios senjoro rezidencija.

Šio dvasinės kultūros suklestėjimo laikotarpyje Kelmėje lankėsi daug garsingų svečių, kur 1701 m. buvo sustojęs ir švedų karalius Karolis XII.

Kelmės reformatų parapija ir bažnyčia yra viena iš nedaugelio, kurios išliko Lietuvoje sunykus Reformacijai. Bažnyčia tebestovi ir šiandien kaip architektūros paminklas kartu su ant Viltėnos upės kranto dvaro arkiniais vartais – liudininkais kadaise Kelmėje viešpatavusio humanizmo, reformacijos ir sąžinės laisvės laikotarpio, nuo kurio mus jau šimtmečiai skiria, dažnai keitę religines, ideologines ir politines gyvenimo struktūras bei

valstybių sienas. To kaitaliojimosi neišvengė ir Kelmės ev. reformatų parapija: jos narių tarpe, be lietuvių, atsirado ir kitų tautybių parapijiečių, gi prie reformatų prisidėjo ir liuteronų, kuriuos ilgą laiką aptarnavo reformatų kunigai. Pamaldos buvo laikomos lietuvių ir vokiečių kalbose ir, retkarčiais, Gruževskių dinastijos palikuonių palikuonims – lenkų kalba.

Kaip matome, Kelmės ev. reformatų parapija tapo mišri ne vien tautybių, bet ir tikybų atžvilgiu. Ilgametis jos klebonas kun. prof. dr. Konstantinas Kurnatauskas, kuris apie 40 metų prieš II pasaulinį karą Kelmės parapiją aptarnavo, laikė pamaldas ne tik trijose kalbose, bet, būdamas ekumeninio bendradarbiavimo šalininkas, bažnyčioje už Dievo stalo pastatė altorių liuteronams, o Šventą Vakarienę dalino abejuose pavidaluose: reformatams duoną, liuteronams – ostiją. Tai unikali ekumenizmo idėja: vienas Dievas, viena Evangelija, vienas kunigas ir viena bažnyčia (pastatas), nepaaukojant savo tikėjimo principų.

Mykolas Zablockas
 „Mūsų sparnai“,
 1992 m. rugsėjis (Nr. 68)
 Perspausdinta iš
www.liuteronai.lt
Kalba netaisyta

BIBLIOGRAFIJA:

Liet. Enciklopedija (Kapočiaus) XI t. 346-347 p.

Regina Beržinytė ir k t. „Iš tėviškės rankų“ 5-6 p.

Kun. Vytautas Kurnatauskas „Kelmės parapija ir jos klebonas“, „Mūsų Sparnai“ Nr. 8-9, 1955 m.

* Liet. Enciklopedija XI t. 344 p. nurodo bažnyčios pastatymo datą 1615 m. Tą pačią datą kartoja ir V. Kviklys savo veikale „Mūsų Lietuva“ IV t. 524 psl., tačiau vėlesnės datos Lietuvos kultūros fondo leidinyje „Iš tėviškės rankų“ sakoma, kad „jau 1601 m. prie bažnyčios buvo įsteigta mokykla“, reiškia jau prieš 1601 metus bažnyčia čia stovėjo.

IV tarptautinis sakralinės muzikos festivalis „Kristus karaliauja! Aleliuja!“

2015 m. balandžio 12–19 dienomis Vilniaus mieste ir rajone vyko IV tarptautinis sakralinės muzikos festivalis „Kristus karaliauja! Aleliuja!“. Vilniaus rajono savivaldybė festivalį rengia jau nuo 2010 metų. 2015 metais IV festivalio renginiai vyko įvairiose Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono bažnyčiose, salėse ir kitose sakralinėse bei istorinėse erdvėse. Dalyvavo per 1000 choristų, solistų, vokaliųjų ansamblių atlikėjų. Festivalio įkūrėja ir meno vadovė – Pagirių muzikos mokytoja ir chorvedė Nijolė Čičinskienė. Šiais metais festivalis sulaukė svečių, į jį atvyko giedotojų iš Latvijos – Cesio vidurinės mokyklos mergaičių choras „Con Anima“.

Festivalio prologas – Vilniaus Dievo Gailestingumo šventovėje Dominikonų gatvėje balandžio 7–11 dienomis šv. mišiose giedojo ir muzikos mylėtojus džiuginę vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų chorai. Tomis dienomis gana platoka senamiesčio Dominikonų gatvė smarkiai „susiaurėjo“: klausytojai užtvėnkė vos ne visą gatvės važiuojamąją dalį, klausėsi transliuojamų mišių įsitaisę ant gretimų namų palangių, už šalia esančių kavinių staliukų.

Kitą savaitę – balandžio 12–19 dienomis festivalis vyko dviem etapais: pirmajame etape, pradedant 12 d. ir per visą savaitę iki 19 d., chorai giedojo ir koncertavo savo parapijų bažnyčiose Vilniuje, Vilniaus rajone, Kaune, Marijampolėje, Juodkrantėje. Šiuos giedojimus ir koncertus jungė bendras devizas *Už taiką pasaulyje ir kiekvienoje širdyje*.

Antrajame etape, pavadintame *Esame Dievo tauta*, jungtiniai ir baigiamieji koncertai nuskambėjo Vilniaus rajono ir miesto salėse, bažnyčiose bei kitose sakralinėse erdvėse.

Balandžio 13 d. Vilniaus r. Pagirių gimnazijos salėje kartu su „Pagirių dainorių“ choru koncertavo ir

mūsų, Vilniaus ev. reformatų, choras „Giesmė“, vadovaujamas chormeisterės, Pagirių muzikos mokyklos mokytos Janinos Pamarnackienės. Jos diriguojamas jungtinis choras pagiedojo: Imanuelio Menga giesmę „Aleliuja“, gospelsą „King Jesus is listening“ bei nežinomo kompozitoriaus „Laudate Dominum omnes gentes“.

Lietuviškoje Pagirių gimnazijoje pasirodė ir bendras baigiamasis giesmes kartu giedojo vietiniai kolektyvai: Vaidotų mišrus choras „Baladė“, Pagirių muzikos mokyklos jaunučių choras „Giriukas“ ir jaunių choras „Bijūnėlis“, solistai Estela Marcinkevičiūtė, Domantė Dudutytė, Kornelija Kuckailytė, Odeta Pocevičiūtė, Maiklas Jurgo, Lukrecija Jucytė, vokalinis ansamblis „Muzikos garsai“, Modestas ir Ranoviras Beinarovičiai (trimitai), Rudaminos meno mokyklos jaunių choras, vokalinis ansamblis „Geniukai“, Vilniaus Bernardinų bažnyčios kantičinių giesmių grupė, Vilniaus J. Tallat-Kelpšos konservatorijos klasikinio dainavimo skyriaus moksleivė Danielė Tarandaitė.

Baigiamasis festivalio koncertas *Dėkojame ir šlovinam Tave* vyko balandžio 18 d. Šventų Jonų bažnyčioje. Jame taip pat giedojo Vilniaus ev. reformatų choras „Giesmė“ ir kartu su kitais giedotojais šlovinio Viešpatį Jėzų Kristų visoms konfesijoms suprantama kalba – giesme. Koncertas prasidėjo giedotojų grupių atliekamomis liaudiškomis giesmėmis, o po jų nuskambėjo M. Mažvydo giesmė „Gyvenimą pašlovintą turėsi“ iš knygos „Giesmės krikščioniškos“. Programą tęsė romantizmo ir modernizmo laikotarpių kūriniai, o renginio puošmena tapo Lietuvos edukologijos universiteto mišraus choro „Ave vita“, vadovaujamo Kastyčio Bariso, ir Vilniaus dainos mylėtojų klubo mišraus choro, vadovaujamo Vytauto Versecko, pasirodymai.

Koncertą *Dėkojame ir šlovinam Tave* Šv. Jonų bažnyčioje užbaigė tūkstantinis choras, pagiedodamas Henryko Jano Botoro „Misericordias Domini“, solo partiją atliko Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro solistas Kasparas Damulis.

Lietuvos liuteronų kunigai aplankė Romą

Bažnyčios kunigai, su vyskupu Mindaugu Sabučiu bei konsistorijos nare Milita Poškiene, priešpaskutinę Gavėnios laikotarpio savaitę praleido Romoje, kur aplankė žymiąsias miesto bažnyčias – Laterano Šv. Jono baziliką, Šv. Petro baziliką, Šv. Pauliaus baziliką, Panteoną (Švč. Mergelės Marijos ir Visų Kankinių bažnyčia) ir daugelį kitų krikščionybės istoriją liudijančių vietų.

Vatikane Lietuvos delegaciją pasitiko šios valstybės sekretoriato sekcijos ryšiams su valstybėmis monsinjoras dr. Visvaldas Kulbokas. Monsinjoras supažindino su Vatikano istorija, aprodė Šv. Petro baziliką su jos šventenybėmis bei Šv. Petro kapą. Dvasininkus taip pat maloniai priėmė Lietuvos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė prie Šventojo Sosto dr. Irena Vaišvilaitė, delegaciją supažindinusi su ambasados veikla. Istorijos mokslų daktarė liuteronų kunigams priminė apie vietas, kurias kelionės į Romą metu aplankė Martynas Liuteris bei pastebėjo, kad liuteronų turistai dažnai renkasi jiems sudarytą šių vietų maršrutą.

Kunigams gilų įspūdį paliko sąryšis tarp tradicijos ir modernizmo – ryškūs kontrastas tarp imperijos senovę menančių pastatų ir modernaus Romos miesto gyvenimo. Istorinių pastatų Romoje gausu ir, nepaisant jų antikinio amžiaus, beveik visi jie yra atviri turistams. Kai kuriose senojo miesto gatvėse teko matyti senovinių pastatų, kurių žemutinė dalis buvo vandalų išpaušyta grafyčiu.

Vizito Romoje metu kunigai apsistojo Šventojo Kryžiaus iš Jeru-

zalės bazilikos piligrimams skirtose patalpose. Šioje bažnyčioje saugomos unikalios relikvijos, tokios kaip apaštalo Tomo pirštas, keli Kristaus erškėčių karūnos spygliai, Viešpaties kryžiaus fragmentai, tarp jų ir vinis, kuriuo buvo prikaltas Išganytojas, bei ant kryžiaus kabėjęs kaltinamasis užrašas graikų, hebrajų ir lotynų (INRI) kalbomis. Romos katalikų piligrimai šias relikvijas garbina dėl jų ypatingos reikšmės. Liuteronai tiki, kad išganyto kelyje jie yra arčiau Viešpaties klausydami Jo Žodžio ir priimdami Altoriaus Sakramentą.

Penkių dienų vizitą, kuris tęsėsi nuo kovo 23 iki 27 dienos, parėmė Vokietijos Lipės žemės liuteronų Bažnyčia. Paskutinįją kelionės dieną dvasininkai aplankė už antikinio miesto gynybinių sienų esančią Šv. Pauliaus baziliką, kurioje ilsisi tautų apaštalo kūnas. Jei daugumos Naujojo Testamento ir ankstyvosios

krikščionybės laikų palaidojimų autentiškumas pagrįstas tradicija, tai dėl apaštalo Pauliaus kapo nekyla abejonių. Liuteronų kunigams tai ypatinga vieta, nes liudijime apie Kristų apaštalas nuolat pabrėžė išteisinimą vien per tikėjimą. Šią žinią Šv. Paulius nešė iš Damasko į Jeruzalę, Kolosus, Tesalonikus, Atėnus, Efesą, Romą ir net Ispaniją. Jo skelbtoji Evangelija tapo iššūkiu ne tik antikiniam, hedonistiniam pasauliui, bet ir šiandieniniam, tarp krikščioniškų vertybių ir liberalių idėjų besiblaškiančiam žmogui. Pagonių apsuptai Kristaus Bažnyčiai Romoje apaštalas Paulius rašė: „Aš nesigėdiju Evangelijos. Ji juk yra Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam“ (Rom 1,16).

Kun. Darius Petkūnas
2015 m. kovo mėn. 29 d.

Vyskupas ir kunigai Šv. Petro bazilikoje Vatikane. Kun. Remigijaus Šemeklio nuotr.

Sporto stovykla „ŽAIDIMO PLANAS“

Antrą kartą sporto stovykla „Žaidimo planas“ organizuojama Kėdainiuose liepos 18–25 d.

Stovyklos direktorė Eglė Grucytė, tel. +370 699 19871, el. p.: eglukas75@hotmail.com.
Stovyklos kapelionas kun. Raimondas Stankevičius, tel. +370 655 43678,
el. p. raimondas@ref.lt

Reformatų parko projekto pristatymo gairės

Šiais, Mikalojaus Radvilo Juodojo jubiliejiniais metais Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija 2015 metų renginių plane numatė Draugijos nariams ir Vilniaus visuomenei pristatyti Reformatų skvero netolimą perspektyvą.

Balandžio 23 dieną Vilniaus ev. reformatų parapijos namuose įvyko susitikimas su Vilniaus miesto savivaldybės Plėtros departamento Miesto estetikos skyriaus vedėja Vaiva Deveikiene, Miestovaizdžio skyriaus vyriausiąja specialiste Giedre Čeponyte ir Vilniaus plano architektė – projekto vadove Jurga Silvija Večerskytė-Šimeliūnė dėl Reformatų parko rekonstrukcijos projekto. Taip pat dalyvavo Vilniaus ev. reformatų parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas Donatas Balčiauskas bei gausus besidominčių ir neabejingų istorijos puoselėjimui vilniečių būrys.

„Šiandien čia susirinkome tam, kad nupūstume laiko dulkes nuo objektų, kurie yra nederamai užmiršti, apleisti. Toks yra Reformatų parkas. Džiugu, jog Vilniaus miesto savivaldybė pagaliau ėmėsi nelengvo darbo – įprasminti šią istorinę vietą. Norėtume, jog šioje sakralinėje, istorinėje erdvėje rastų savo vietą paminklas, skirtas Lietuvos raštijos

ir Reformacijos pradininkams. Dar 1996 metais draugijos nariai, finansiskai remiant Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai, Reformatų skvere atidengė paminklinį akmenį su įrašu: *Čia, buvusiose kapinėse, bus pastatytas paminklas XVI a. Lietuvos Reformacijos ir raštijos pradininkams*“, – teigė D. Balčiauskas. Reformacija Lietuvai davė labai daug – paskatino formuoti visuomenės nuostatas, branginančias toleranciją, demokratiją, švietimą. Su ja prasidėjo renesansas, vystėsi kultūra ir raštas. Šiomet minime Mikalojaus Radvilos Juodojo, aktyvaus Reformacijos pradininko Lietuvoje, 500-ąsias gimimo metines. Šio Reformacijos lyderio dėka Lietuva pirmą kartą kultūrinės minties istorijoje pradėjo lygiavertį religinį dialogą su įžymiais Vakarų mąstytojais. Vilniuje labai trūksta skulptūrinio akcento, įamžinančio Reformacijos sąjūdį, jo kultūros veikėjus. Per vaizduojamąjį meną įprasminta Reformacijos reikšmė neabejotinai skatintų miestiečius ir Vilniaus svečius giliau analizuoti Lietuvos istoriją, tarpusavio san-

tykius daugiakonfesiniame mieste. Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas D. Balčiauskas patikino, jog Draugija prisidės prie parko sutvarkymo finansiskai, o jeigu konkrečiai – prie paminklo Reformacijai sukūrimo.

Vilniaus ev. reformatų parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius pasidžiaugė, jog po ilgų dešimtmečių užmaršties ši erdvė bus prikelta naujam gyvenimui, bus atspindėtos Reformacijos skleistos idėjos, dvasia.

Pristatyme dalyvavusios Vilniaus miesto savivaldybės kraštovaizdžio architektės Giedrės Čeponytės teigimu, tai yra puikus pavyzdys, kuomet bendru sutarimu su savivaldybe ir privačiais investuotojais tvarkoma vieša miesto erdvė. Techninį projektą remia ir padeda įgyvendinti „Eikos“ įmonė, kurios atstovas taip pat dalyvavo pasitarime. Didžiąją dalį lėšų, reikalingų miesto parkams atgaivinti, planuojama gauti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

Reformatų parko techninį projektą išsamiai pristatė jo autorė Jurga Silvija Večerskytė-Šimeliūnė. „Sovietiniais metais čia buvo sunaikintos Reformatų kapinės ir jų vietoje pastatyta ideologinė tarybinius partizanus vaizduojanti kompozicija. Reformatų parkas turėtų tapti pagarbos ir atminimo Reformacijos švietimo ir kultūros judėjimui išraiška. Projekte siūloma harmoningai susieti istorinį ir esamą

Susitikimo dalyviai prie atminimo akmens

kraštovaizdį, atkurti natūralų šlaito su terasomis reljefą, saugią ir maksimaliai žmonių su negalia reikmėms pritaikytą viešąją erdvę. Buvusių kapinių vietą ketinama pažymėti akis džiuginančia žydinčių baltų dobiliukų pieva, kuri suteiks švaros pojūtį, už jų bus įrengta vaikų žaidimų erdvė. Teritorija bus apšviesta, stebima vaizdo kameromis ir rakinama nakčiai,“ – idėjomis dalijosi J. S. Večerskytė-Šimeliūnė.

Po pristatymo pasipylė susirinkusiųjų klausimai, pasiūlymai projekto autorei. Atlikus archeologinius tyrimus labai svarbu pažymėti buvusius istorinius objektus: čia stovėjusios ev. reformatų bažnyčios vietą, išskirti vieną ar kitą kapą, galbūt atstatyti Šreterių šeimos mauzoliejinę koplyčią. Taip pat siūlyta neapsiriboti tik vieno paminklo Reformacijai pastatymu, o paminklinius akcentus įrengti visame parke – kėdes, su atminimo įrašais įžymiems Lietuvos raštijos, Reformacijos veikėjams, įmontuoti į jas garso įrašus, kad sėdintieji ant jų galėtų pasiklausyti Reformacijos istorijos ir pan.

Primename, jog šalia šio parko ev. reformatai įsikūrė beveik prieš 400 metų. Ev. reformatai 1639 m. už Trakų vartų įsirengė naujas ats-

kiras kapines. Per religinius karus, po išprovokuoto susidorojimo su reformatais sugriovus bažnytinius pastatus dabartinėje Volano gatvėje, 1640 m. Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Vladislovo Vazos dekretu reformatams buvo įsakyta išsikelti už Vilniaus miesto gynybinės sienos. Dabartinės Pylimo gatvės vakarinėje pusėje įsteigtose kapinėse reformatai pasistatė bažnytelę. 1682 m. balandžio 2 d. rytą jėzuitų mokiniai ir suerzinta minia užpuolė reformatų bažnyčią, sugriovė ją ir kitus parapijai priklausančius pastatus, išniekino kapines, išsityčiojo iš palaidotų mirusiųjų. Gavę Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Jono Sobieskio leidimą, reformatai toje pat vietoje atstatė bažnyčią, bet jau tik medinę, kuri išstovėjo apie 150 metų, kol dėl senumo buvo apleista, pastačius naują, gražią, mūrinę bažnyčią kitapus gatvės, stovinčią iki dabar.

Kapinėse stovėjo Šreterių šeimos mauzoliejinė koplyčia, pastatyta 1777 m. Boguslavo Šreterio iniciatyva.

Iš biografinių žinytų žinoma, kad šiose kapinėse buvo palaidotas garsus kartografas Šarlis Hermanas de Pertė (*Karol Herman de Pert*

hées, 1740–1815), 1768 m. sudaręs Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės generalinį geografijos atlasą. 1980 m. šio garsaus žmogaus antkapinis paminklas su įrašu prancūzų kalba vakarinėje kapinių dalyje dar buvo. Šiuo metu kapo vieta nežinoma.

1809 metais, Tauro kalno (Pamėnkalnio) viršuje, dabartinių Santuokų rūmų vietoje, buvo įkurtos Evangelikų liuteronų kapinės, o 1830 m. prie jų paskirtas sklypas ir reformatams.

Po dalykiškų klausimų, įtemptų diskusijų visi norintieji su projekto autorėmis galėjo pasivaikščioti po būsimą Reformatų parką ir gyvai pasiaiškinti, kas ir kaip bus tvarkoma. Dabar kaip tik vyksta techninis projekto derinimas ir laiko teikti siūlymus yra. Savivaldybės atstovų teigimu, Reformatų parkas iš visų pristatytų viešųjų erdvių sutvarkymo projektų yra toliausiai pajudėjęs. Tikimasi ir toliau sėkmingai bendradarbiauti su Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos, Vilniaus ev. reformatų parapijos nariais ir kartu priimti geriausius sprendimus dėl būsimo Reformatų parko.

Viktorija Liauškaitė

Jau dvidešimt antrą vasarą vyks

vaikų vasaros stovykla **NemRadas**

visų pamėgtoje vietoje –
Nemunėlio Radviliškyje,
Biržų rajone,
mokyklos patalpose,
netoli dviejų upių,
Nemunėlio ir Apaščios santakos
birželio 27 – liepos 4 dienomis.

Laukiama stovyklautojų
nuo 7 iki 13 metų.

Stovyklos direktorius –
Laurynas Jankevičius.
Daugiau informacijos
tel. 8 681 29342 ar
el. p.: laurynas.jankevicius@gmail.com

Panerių memorialas – istorinė tiesa apie pelenais paleistuosius

Šių metų gegužės 8–9 dienomis minimas Antrojo pasaulinio karo pabaigos 70-metis. Karo, kurio žaizdas, poeto Vaidoto Spudo eilėraščio žodžiais, „vos palietai – ir darosi skaudu“... Tokia vieta prie Vilniaus yra Aukštųjų Panerių miškas.

Balandžio 21 dienos rytą senjorės, pakviestos buvusio Panerių memorialo muziejaus vadovo, Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos valdybos nario Algio Karoso, traukiniu išsirusoše į Aukštuosius Panerius. Daugelis mūsų Vilniuje pragyvenome daugiau nei penkiasdešimt metų, bet taip niekada ir neprisiruošėme ten apsilankyti. Apie Paneriuose įvykdytas žudynes žinome daug, bet tik ten pabuvojus pradėti suprasti, kiek skausmo, neteisybės, sulaužytų likimų slepia mišku apaugę kalneliai... Kalneliai susidarę iškasus duobes, kurios tapo amžino poilsio vieta pelenais virtusių keliasdešimties tūkstančių žydų, lenkų, rusų, lietuvių, gudų, čigonų... Vokiečiai, karo pabaigoje supratę, jog reiks atsakyti už žudynes, ėmė naikinti nusikaltimo įrodymus, privertę ten kalintus žydus atkasinėti sušaudytųjų lavonus ir juos deginti, pelenus maišant su smėliu ir vėl supilant į duobes, kad būtų neįmanoma nustatyti, kiek ir kokių žmonių nužudyta. Lavonų deginimo komandai – 80 vyrų ir 4 moterims – pasisėkė: būdami fiziškai stiprūs (vokiečiai juos gerai maitino,

kad galėtų sparčiai dirbti) sugebėjo iš duobės, kurioje buvo nakčiai nuleidžiami kopėčiomis, išsikasti 32 metrų tunelį ir pabėgti.

Panerių istorija prasidėjo 1939 metais, kai Lietuva atgavo Vilnių ir Vilniaus kraštą, tačiau buvo priversta įsileisti Raudonosios armijos įgulį. Sovietų kariai įsikūrė ir Aukštuosiuose Paneriuose, tarp geležinkelio tunelio ir Gardino plento. Spygliuota vieta aptvertoje teritorijoje buvo statomos kuro saugyklos, amunicijos sandėliai. Šias nebaigtas statyti kuro saugyklas – duobes jau pirmomis karo dienomis vokiečių okupantai panaudojo karo belaisviams laikyti ir žudyti. O nuo 1941 m. liepos pradėta masiškai naikinti ir civilius gyventojus. Pirmiausia buvo sušaudyti kalėjime laikyti įkaitai ir žydai, kurie buvo vežami ne tik iš Vilniaus, Vilniaus apskrities, bet ir iš kitų vokiečių okupuotų šalių.

„Karo pabaigoje, 1944 m. rugpjūčio mėn. Paneriuose dirbusi III Baltarusijos fronto medicinos ekspertų komisija ištyrė daugiau kaip 500 lavonų. Vyriausybės sudaryta komisija, remdamasi ekspertų komisijos išvadomis, liudinininkų parodymais ir matematiniais skaičiavimais, nustatė,

kad Paneriuose nužudyta daugiau kaip 100 tūkst. žmonių. Didžiausią žuvusiųjų dalį sudaro žydai, kitų tautybių žmonės (apie 29 tūkst.), karo belaisviai (apie 20 tūkst.). Paneriuose nužudyta apie 500 katalikų kunigų,“ – rašoma www.muzejai.lt.

1948 m. Paneriuose fašizmo aukoms atminti buvo pastatytas bendras paminklas – obeliskas. 1959 m. kraštotyrininkų iniciatyva mažame mediniame pastate įrengta ekspozicija, davusi pradžią muziejui.

1985 m. pastatytas naujas muziejus, iš naujo įrengta ekspozicija, ir pagal architekto J. Makariūno projektą sutvarkyta teritorija – išasfaltuoti takai, sutvarkytos laidojimo duobės, pastatyti paminkliniai akmenys su užrašais lietuvių ir rusų kalbomis.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, žydų bendruomenės nario A. Jacovskio iniciatyva pastatytas pirmasis paminklinis akmuo, žydų kalba skelbiantis, kad čia nužudyta 70 tūkst. žydų.

1991 m. I. Epšteino iniciatyva priešais obeliską pastatytas antras paminklas – nužudytiems žydams atminti (jam I. Epšteinas paaukojo 90 000 rublių).

A. Karosas ir senjorės prie paminklinio akmens. Jagomastų atmintimui

Paminklas sušaudytiems Vietinės rinktinės kariams

Paminklas Paneriuose žuvusiems lietuviams atminti

1989 m. lenkų visuomeninės organizacijos savo lėšomis pastatė kryžių ir paminklą žuvusiems lenkams.

1992 m. atidengtas paminklas žuvusiems lietuviams atminti.

1999 m. pastatytas trečias paminklinis akmuo 1944 m. nužudytų žydų gydytojų atminimui.

Paneriuose sušaudyti 86 Vietinės rinktinės kariai – taip tvirtina archyviniai dokumentai. Vietinė rinktinė – sukarinta organizacija – buvo įkurta generolo Povilo Plechavičiaus 1944 m. vasario 16 d. Lietuvos valstybei atkurti ir jos sienoms ginti nuo Armijos Krajovos, SSRS diversinių būrių, kovoti su raudonoju banditizmu.

Gen. P. Plechavičius per trumpą laiką suorganizavo 12 batalionų po 750 karių ir dalinius prie komendantūrų, maždaug 20 tūkstančių jaunų vyrų. Bet vokiečių vadovybė apgavo generolą ir ketino vietinės rinktinės

karius išsiųsti į frontą. Gen. P. Plechavičius įsakė skubiai išformuoti batalionus ir išsislapstyti. Ne visi spėjo. Dalį vokiečiai sugaudė ir, kad pamokytų kitus, 1944 m. gegužės 17–21 d. kas šeštą sušaudė Paneriuose.

2004 m. birželio 18 d. Aukštųjų Panerių memorialo atidengtas paminklas nacių sušaudytiems Vietinės rinktinės kariams (skulp. Juozas Šlivinskas). Paminkle – 86 pavardės ir vardai, tarp kurių ir tik Biržų kraštui būdingos: Povilas Kuginys, Kostas Ruplėnas, Jonas Šlekys, Petras Šlekys, Jonas Šileika, Albinas Vėjelis, Petras Vėjelis...

Paneriuose vokiečių naciai sušaudė kelis šimtus civilių, tarp jų įžymius Lietuvos veikėjus Liudą Adomuską, Andrių ir Aleksandrą Bulotas, Knyvas ir kt.

1941 m. rugpjūčio 23 d. Paneriuose buvo nužudytas garsus Mažosios Lietuvos kultūros veikėjas, Tilžės Akto signataras laikraščio *Naujasis Tilžės keleivis* leidėjas, aktyvus Lietuvos literatūros draugijos, Tilžės *Birutės* ir *Giedotojų* draugijų narys, lietuviškų knygų leidėjas, žurnalistas **Enzys Jagomastas ir jo šeima**.

Enzys Jagomastas gimė Lumpėnų kaime netoli Pagėgių 1870 metų kovo 22 d. Pradinį išsilavinimą gavo savo kaimo mokykloje. Dešimt metų mokslo sėmėsi Tilžėje, dirbdamas garsioje vokiečio Otto fon Mauderodės spaustuvėje. Susitaukęs pinigų ir dar pridėjęs žmonos ūkininkaitės Martos Jurgelaitytės gautą kraitį, 1896 m. įkūrė savo spaustuvę – „Lituania“. Joje buvo spausdinamos lietuviškos knygos, laikraščiai „Lietuviškas laiškas“, vėliau „Aušra“, kuriuos knygnešiai gabeno carinės priešpaudos pavergtiems tautiečiams į Didžiąją Lietuvą.

Atėjus į valdžią Hitleriui ir Mažojoje Lietuvoje prasidėjo nacistinis teroras prieš aktyvius kitataučius. Hitlerininkus siutino Jagomastų veikla už lietuviybės, lietuvių kultūros išsaugojimą. 1940 m. buvo konfiskuota spaustuvė „Lituania“, biblioteka bei kitas šeimos turtas ir pareikalauta, kad Jagomastai apleistų Tilžę. Jagomastų šeima 1940 m. spalį persikėlė gyventi į Vilnių. Prasidėjus karui ir vokiečiams užėmus Vilnių, Tilžės gestapas susirado

Jagomastus. 1941 m. rugpjūčio 21 d. suėmė atskirai nuo tėvų gyvenusią Enzio Jagomasto dukrą, *Naujojo Tilžės keleivio* redaktorę Aną su vyru Emiliu ir jau kitą dieną juos sušaudė Paneriuose. O rugpjūčio 23 dieną ten pat buvo sušaudyti ir kiti Jagomastai: 71 metų amžiaus Enzys, jo žmona Ana Marta, sūnūs Dovas ir Jurgis. Sovietų valdymo metais apie Jagomastų šeimos likimą nebuvo garsiai kalbama, jų atminimas buvo primirštas. Tik 1996 metais, jų žūties 55 metų proga, muziejinininko Algio Karoso iniciatyva jų atminimas buvo įamžintas. Aukštųjų Panerių memorialo teritorijoje, geležinkelio atšakos atskirtoje nuo pagrindinių paminklų, kaip manoma, jų sušaudymo vietoje, ant supiltos aukštumėlės buvo padėtas pilkas Lietuvos laukų akmuo su užrašu „Mažosios Lietuvos spaudos leidėjo ir platintojo Endzio Jagomasto ir jo šeimos, nužudytos 1941 08 23, atminimui“. Keletą dešimtmečių Jagomastų kapavietės priežiūra rūpinosi Paneriuose gyvenusi Vilniaus ev. liuteronų parapijietė mokytoja Rūta Hakaitė su sese Irma ir A. Panerių memorialo vedėjas Algis Karosas. Tačiau mokytoja Rūta mirė, Irma išsikėlė gyventi į Tauragę, o A. Karosas išėjęs į pensiją irgi rečiau beapsilanko memorialo, tad po žiemos Jagomastų atminimo vietą senjorės rado apleistą. Apsitarta čia apsilankyti dar kartą, ir balandžio 27 d. keturių senjorių pastangomis Jagomastų šeimos atminimo, kančios vieta buvo sutvarkyta. Ar gali būti pagarbesnis gyvųjų pasielgimas su istorine tiesa...

D. Gudliauskienė

Po talkos

INA GRIAUZDAITĖ-DRAŠUTIENĖ

1940-02-18–2015-04-30

Eidama 76-uosius, po sunkios ligos, mirė žurnalistė, ilgametė Lietuvos televizijos darbuotoja, laidos evangelikams „Kelias“ autorė INA GRIAUZDAITĖ-DRAŠUTIENĖ.

Ina Drašutienė gimė 1940 m. vasario 18 d. Kaune, žinomo muziko, daugelio chorų įkūrėjo ir dirigento Klemenso Griauzdės, kilimo nuo Biržų krašto, ir Jadvygos Rosenienės-Griauzdiėnės šeimoje. Ina turėjo brolių iš pirmos motinos santuokos – žymų dramos aktorių Arną Roseną, anksti mirusį brolių Kerną ir seserį Iloną.

Po karo tėvas K. Griauzdė buvo pasiūstas įkurti Muzikinį teatrą Klaipėdoje. Šiame mieste prabėgo Inos vaikystė. Nuo 1954 metų – vilnietė. 1957 metais baigė Salomėjos Nėries vidurinę mokyklą ir įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakultetą, 1962 m. baigė ir įgijo romanų-germanų filologijos specialybę. Dar studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Studijų metais pradėjo dirbti telegramų agentūroje ELTA, rašyti į periodinę spaudą. Susituokė su klasės draugu Romanu Kęstučiu Drašučiu. Jiems gimė dukros Rūta ir Raima. Jos padovanojo Inai anūkus: Klemensą ir Noją. Bet gyvenimo keliai su garsiu gydytoju, chirurgu R. Drašučiu išsiskyrė.

1967 metais Ina Drašutienė pradėjo dirbti Lietuvos radijo ir televizijos komitete savaitraščio „Kalba Vilnius“ skyriaus redaktore ir iki gyvenimo pabaigos liko ištikima Lietuvos televizijai. 1970 metais paskiriama TV vaikų ir jaunimo redakcijos muzikinių laidų redaktore. 1977–1992 m. Ina informacinėje „Panoramos“ programoje rengia reportažus kultūros temomis, daugelio televizijos dokumentinių apybraižų autorė, kuria reportažus bažnyčių veiklos, neįgalių žmonių gyvenimo klausimais. Parašė pjesę vaikams „Vincentas ir laikrodžiai“, kurią pastatė „Berniuko žirniuko“ teatras.

Ina Drašutienė – viena legendinio vaikų konkurso „Dainų dainelė“ įkūrėja.

Po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Ina viena pirmųjų įsitraukė į Liuteronų bažnyčios Vilniuje atkūrimą. 1994–1995 m. buvo Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios leidinio „Liuteronų balsas“ redaktorė. Nuo 1998 12 05 iki 2014 04 06 buvo Vilniaus evangelikų liuteronų parapijos tarybos narė. Iš „Dainų dainelės“ nepriklausomybės metais Inos iniciatyva išaugo evangeliškių bažnyčių vaikų muzikos šventė „Giesmių giesmelė“.

Evangelikams – liuteronams ir reformatams – Ina Drašutienė labai brangi kaip TV laidos „Kelias“ įkūrėja.

Lietuvos televizijos (LRT) programose evangelikų laida „Kelias“ pasirodė 1992 metų liepos pradžioje. Paskatinta ir palaiminta šiam darbui Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios vyskupo Jono Viktoro Kalvano, Ina iki praeitų metų pabaigos rengė laidas: pati sugalvodavo temas, ieškojo, kaip sakydavo, herojų, ėmė interviu, rašė tekstus. Daugiau nei dvidešimt metų Ji džiugino evangelikus, kaip rašoma „Kelio“ jubiliejui skirtame straipsnyje, *suteikta galimybė TV eteryje viešai prabilti apie save, savo buvimą, apie tikėjimą, išsaugotą per visus suspaudimų laikus, apie savo tapatybę, garbingą praeitį ir tradicijas, apie visos Bažnyčios bei atskirų parapijų gyvenimą, jų senimą ir jaunimą, kasdienybę ir šventes, viltis ir išsipildymus*. Ši laida – tai galimybė patvirtinti, kad liuteronai ir reformatai yra neatskiriama Lietuvos visuomenės, Lietuvos istorijos

bei kultūros dalis. Inos dėka turime dokumentinius kadrus apie mūsų senosios kartos vargonininką Vytautą Sprindį, senjorą kun. Petrą Čepą, LERB Konsistorijos prezidentą kuraatorių Mykolą Mikalajūną, reformatų spaudos istorinę apžvalgą, pirmąsias Konfirmacijos šventes dar tik pradėtoje remontuoti Vilniaus reformatų bažnyčioje, giesmių šventę Biržuose, kunigų ordinacijas ir kitus svarbius mūsų Bažnyčiai įvykius. Paskutinę laidą iš reformatų gyvenimo Ina sukūrė apie Panevėžio reformatų bažnyčios statybos projektą. Galima sakyti, kad savo mintis ir jėgas Ji atidavė mūsų visų KELIUI...

Gegužės 3 d. – Motinos dieną – urna su Inos pelenais buvo pašarvota Vilniaus liuteronų bažnyčioje. Budėtuvių pamaldas laikė LELB vyskupas Mindaugas Sabutis ir Šakių parapijos klebonas Virginijus Kelertas, giedojo liuteronų bažnyčios choras, vadovaujamas Astos Saldukienės, ir vokalinis ansamblis „Adoremus“, vadovė – Renata Moraitė, bei daugybė susirinkusių vilniečių. Budėtuvių pamaldose Jos anūko Nojaus, kuris dažnai lydėdavo Močiutę į „Kelio“ filmavimus ir pats bandė „valdyti“ kamerą, pasiūlymu buvo pagiedota Jai brangi giesmė: *Ganytojas man Viešpats yra, aš nieko nestokosiu... Gaivina sielą maloniai parodo tikrą kelią...*

Gegužės 4 dieną, pirmadienį, po atsisveikinimo pamaldų, kurias laikė LELB vyskupas Mindaugas Sabutis, Vilniaus ev. liuteronų parapijos antrasis kunigas Ričardas Dokšas bei Šakių parapijos klebonas Virginijus Kelertas, ir dalyvavo atsisveikinti susirinkę daug Inos buvusių bendradarbių, draugų, giminių, pažįstamų, Jos pelenai į Rokantiškių kapines palydėti su *Tikėjimu, Meile ir Viltim susitikti Amžinybėje* tuo paskutiniu k e l i u padėkos, į ten, kur tyla, gal tam, kad vėl išgirstum Jos žodį, kurį širdis, ne lūpos, pakartos...

„Vilniaus reformatų žinių“
leidėjai

I N F O R M A C I J A

Balandžio 12 d. po pamaldų įvyko Vilniaus ev. reformatų parapijos sesija. Buvo išklausytos ataskaitos: parapijos tarybos – pirmininko pavaduotoja Danguolė Juršienė, apie dvasinę tarnystę – Vilniaus parapijos klebonas kun. R. Stankevičius, finansinė – buhalterė Laima Krikščienė, Revizijos komisijos – Ingrida Ramšienė.

Į eilinį Sinodą 2015 m. birželio 20–21 d. Biržuose deleguoti pirmininko pavaduotoja Danguolė Juršienė ir Nerijus Krikščikas. Jiems negalint vykti, pavaduotų kanclerė Vita Ickė ar kuratorius Giedrius Vaitiekūnas. Į Sinodo kuratorius Parapijos sesija nutarė rekomenduoti parapijos narį Nerijų Krikščiką. Parapijos sesijoje apsilankė ir jos pabaigoje žodį tarė vienas iš pirmųjų Vilniaus parapijoje tarnavusių dvasininkų – Julius Norvila.

Balandžio 22 d. 18 val. Vilniuje, Nacionaliniame muziejuje, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmuose, Vestibiulio auditorijoje visuomenei buvo pristatyta Klaipėdos universiteto (KU) garbės daktaro ir Parmos universiteto (Italija) profesoriaus Guido Michelinio ir KU Baltistikos centro vyresniojo mokslo darbuotojo kun. doc. habil. dr. Dariaus Petkūno knyga „Kristijono Donelaičio laikų liuteronų giesmių antologija“.

Knygą sudaro dvi dalys, kurias

pirmojoje yra skirtingų sričių mokslininkų straipsniai apie K. Donelaičio laikų giesmes, jų šaltinius, publikavimo aplinkybes, redagavimo metodiką, teologiją. Antrojoje dalyje publikuotos 45 populiariausios Donelaičio laikų giesmės bei jų melodijos.

Renginio organizatoriai ir partneriai: Klaipėdos universiteto HMF Baltistikos centras, Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčia, Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmai.

Balandžio 23 d. Vilniaus ev. reformatų parapijos namuose vyko susitikimas su Vilniaus miesto savivaldybės atstovėmis dėl Reformatų parko rekonstrukcijos projekto, kurį

sukvietė Lietuvos reformacijos ir kultūros istorijos draugijos pirmininkas Donatas Balčiauskas. Projektą pristatė autorė Jurga Silvija Večerskytė-Šimeliūnė, dalyvavo Vilniaus miesto savivaldybės kraštovaizdžio architektė Giedrė Čeponytė, Vilniaus ev. reformatų parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, Pylimo g. 20-to namo gyventojų atstovas bei kiti oficialūs asmenys. Po įtemptų klausimų, diskusijų susitikimo dalyviai su projekto autorėmis apsilankė Reformatų parke ir galėjo gyvai pasiaiškinti, kas bus tvarkoma.

Balandžio 24-25 dienomis Vilniaus „Ecotel“ viešbutyje vyko mokslinė konferencija „Reformacija: istorija ir dabartis“. Tai – pirmasis renginys iš Reformacijos 500 metų jubiliejui skirtos konferencijų ciklo, kuri organizuoja Eurazijos akreditavimo asociacija (EAAA).

Renginyje, prasidėjusiame Lietuvos evangelinių bažnyčių atstovų sveikinimais ir asociacijos prezidento S. V. Sanikovo žodžiu, skambėjo pranešimai istorinėmis, teologinėmis, filosofinėmis ir kitomis su Reformacijos judėjimu susijusiomis temomis. Pirmąją konferencijos dieną vainikavo diskusija „Reformacija ir krikščionybė šiuolaikiniame pasaulyje“, o šeštadienį dalyviai buvo pakviesti į ekskursiją po su Reformacija susijusias istorines Vilniaus vietas. (www.btz.lt/inf/)

A.A.

*Dovana brangiausia Dievo Tu, Motute, mums esi...
Mūsų dienos būtų šaltos, tuščios, nykios, be šviesos,
Jei nebūtų tavo meilės, kaip ugnelės amžinos...
253-ia giesmė iš Krikščioniškos giesmės*

*Nuoširdžiai užjaučiame AGNĘ SUSNYTĘ,
mirus mylimai Mamytei NINAI.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnai

Sveikiname

50-ies metų Jubiliejų balandžio 16 d. atšventusį
AUDRIŲ AUKŠTUOLĮ,

75-ųjų metų Jubiliejų balandžio 20 d. atšventusį
ALFREDAŲ DAGĮ

75-ųjų metų Jubiliejų balandžio 23 d. atšventusią
EUGENIJĄ VARIAKOJYTE-PLIUŠKEVIČIENĘ.

Linkime Jubiliatams energijos, sveikatos
ir Viešpaties palaimos!

Vilniaus ev. reformatų parapijos
seniūnų taryba

ALFREDUI DAGIUI,
atšventusiam 75-ųjų metų
Jubiliejų

Graži vaikystė nubangavo
Pievnikų sodžiuje jaukiam.
Greit ir jaunystė atskubėjo –
Biržų gimnazija, svajonės ir draugai...

Prabėgę metai tie visi prasmingi:
Vilnius, aukštasis mokslas
ir graži šeima...

Tegul ir ateity svajonės visos išsipildo,
anūkuose gyvena bičių mylėtojų
iš Pievnikų Dagių karta.

Būk sveikas ir visad laimingas,
Žaliuok kaip ažuolas stiprus, puikus,
Lai niekad Tau sėkmės nestinga
Ir lydi džiaugsmas per visus metus.

Reformatai kraštiečiai

Alfredas Naktinis

Tėviškėlė

Aš myliu tėviškėlę,
Jos klonius ir laukus,
Brangiausią gimtą žemę,
Kuri augino mus.

Beržai prie kelio šlama,
Banguoja ežerai.
Bitelės pilkos dūzgia
Ir gieda vyturiai.

Sraunus upelis teka
Prie tėviškės namų.
Po langu žydi gėlės,
Aplink tylu, ramu.

Vienintelę Tėvynę
Aš žemėje turiu.
Aukščiausiojo malonėj
Laimingas gyvenau.

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kas antrą šeštadienį 10.15 val.
kartojama per tą patį kanalą
kitą šeštadienį 10.15 val.

Laidos redaktorė ir režisierė
Irena Morkevičienė,
iremor@lrt.lt
tel. 861410765

Laiškus redakcijai galite rašyti:

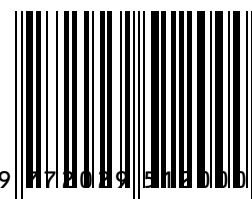
Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Raimondas Natka,
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

9 772019 512000

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.